

NOKUT
Drammensveien 288
Postboks 578
1327 Lysaker

Dato: 21. august 2014   Vår ref.: 14/3009   Saksbehandler: Mette Torp Christensen
Deres ref.: 11/583-15

HiOAs uttalelse til NOKUTs sakkyndige rapport om evaluering av HiOAs system for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling

Det vises til rapport fra NOKUTs sakkyndige komité «Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Oslo og Akershus», datert 17.juni 2014. HiOA opplevde komiteens besøk som positivt og lærerikt. Vi fikk en grundig og innsiktsfull tilsynsrapport, med mange gode forslag til videreutvikling av kvalitetsutviklingssystemet.

HiOAs kommentar til komiteens hovedkonklusjon

Sakkyndig komites hovedkonklusjon er at utforming og iverksetting av kvalitetsutviklingssystemet ved HiOA kom for sent i gang etter fusjonen av Høgskolen i Oslo og Høgskolen i Akershus i 2011. Komiteen forventet at HiOA hadde utarbeidet et kvalitetsutviklingssystem samtidig med gjennomføringen av fusjonen, og innført umiddelbart etter fusjonen. Komiteen har evaluert HiOAs kvalitetssystem etter dette premisset. I rapporten påpekes det flere steder at HiOA ikke har en plan for implementering av kvalitetsutviklingssystemet. HiOA har informert om fremdriften i implementeringen av kvalitetssystemet, både i institusjonens posisjonsnotat til sakkyndig komité og i samtaler med komiteen. Kvalitetssystemet ble innfaset høsten 2013. Rapportering for det første studieåret med nytt kvalitetssystem kommer i høgskolens virksomhetsrapport for 2014 som vil foreligge i februar 2015.

HiOA ba i brev av 20. desember 2012 (vår ref.12/6976) om utsettelse av evalueringen av kvalitetssikringssystemet grunnet prosessen med sammenslåingen av Høgskolen i Oslo og Høgskolen i Akershus til Høgskolen i Oslo og Akershus. NOKUT ga HiOA utsettelse til november 2013 for innledende besøk, og februar 2014 for hovedbesøket og informerte i brevet (datert 4.2.2013, ref. 11/583-4) at «Materialet som vil ligge til grunn for evalueringen, vil kunne være en kombinasjon basert på informasjon generert av tidligere kvalitetssikringssystem(er) og det nåværende nye systemet for den fusjonerte institusjonen.» HiOA oppfattet med dette at det var mulig for sakkyndig komité å vurdere HiOAs system i prosessen med utfasing av de to høgskolenes kvalitetssystem og innfasing av ett nytt felles system for den fusjonerte høgskolen.

Vi vil kort gjøre rede for våre vurderinger av tidspunkt for utarbeiding av et felles kvalitetssystem. Gjennom fusjonsprosessen mellom Høgskolen i Oslo og Høgskolen i Akershus ble det utarbeidet en risikovurdering (høgskolenes søknad om fusjon, datert 17. desember 2010, HiAK-ref. j.nr. 09/1201

og HiO- ref. j.nr.10/3930) med utgangspunkt i de målsettingene som var satt for fusjonen og som ble godkjent av Kunnskapsdepartementet. Den samlede risikoen for å vente med å utvikle et nytt kvalitetssystem for den nye høgsolen ble vurdert til middels, dette fordi det ikke ble gjort endringer i studieporteføljen og ingen fagmiljøer ble splittet opp i sammenslåingsprosessen. De to tidligere høgsolenes kvalitetssystemer fungerte derfor som overgangsordninger. Risikoen for å ikke oppnå sikker drift ble derimot vurdert som høy. Arbeid med felles forskrifter for eksempelvis studier og eksamen, forskrift for mastergradsutdanninger, ph.d-utdanninger, IPR-politikk, personalreglement, økonomireglement mv og etablering av felles databaser for studentdata, forskningsdata, biblioteksdata, ansattedata, økonomi osv. ble prioritert. Rett etter sammenslåingen ble det igangsatt arbeid med utforming av den nye høgsolens strategiplan, et arbeid som ble ferdigstilt august 2012.

I etatsstyringsmøtene til daværende HiO og HiAK med Kunnskapsdepartementet 14. april 2011 var system for kvalitetssikring tema. De føringene KD gav var at den nye sammenslåtte institusjonen HiOA måtte "sikre god ledelsesforankring av kvalitetsarbeidet" (ref. referater fra KDs etatsstyringsmøter). For å få til god ledelsesforankring var det derfor viktig å utarbeide et system som var gjennomgående for hele institusjonen, og som gjorde det mulig å aggregere data på institusjonsnivå. Vår vurdering var, og er, at strategiplanen måtte ligge til grunn for et gjennomgående kvalitetssikringssystem og kobles mot institusjonens visjon, mål, definisjon av kvalitet og helt konkret institusjonens gjennomgående kvalitetsindikatorer.

HiOA erkjenner at det ikke var mulig for komiteen å foreta en fullstendig evaluering av høgsolens nye kvalitetssystem etter NOKUTs evalueringskriterier (jf. kap. 6 i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning). Å jobbe fram en felles kvalitetskultur og nytt kvalitetssystem tar tid for en ny institusjon. Et arbeid som vanskelig kan påbegynne før den nye institusjonen er etablert. Erfaringer fra fusjonen har vist at det er krevende å arbeide med store strukturelle institusjonelle endringsprosesser og samtidig tilfredsstillende dagens tilsynsmodell. HiOA skulle ha ønsket noe mer fleksibilitet fra NOKUT i en avgrenset overgangsperiode.

HiOAs kommentarer til komiteens råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet

Komiteen har kommet med fem råd til HiOAs videreutvikling av kvalitetsarbeidet (s. 31 i sakkyndig rapport.) I det følgende gir HiOA sin kommentar til de fem rådene i nummerert rekkefølge.

- 1) *«Rapportering om kvaliteten i utdanningen må styrkes og særlig på institusjonelt nivå. Komiteen mener høgsolen må sørge for at studieutvalget og doktorgradsutvalget følger opp sitt mandat om å gi råd til styret/institusjonsledelsen i viktige spørsmål. Alternativet er at mandatet endres. Det nye kvalitetssystemet bør inneholde presis ansvars- og rutinebeskrivelse tilknyttet opplegget for rapportering, slik at systemet raskt kan operasjonaliseres.»*

Til rapportering om kvaliteten i utdanningen

Kvalitetsrapporten er innarbeidet i institusjonens Rapport- og planer og er således det viktigste signalet til styret, og som diskuteres og analyseres der. I rapportering om kvalitet i utdanning for studieåret 2013-2014 vil det foreligge en helhetlig analyse av funn på kvalitative indikatorer målt gjennom studieåret. Dette vil sammen med analyse av kvantitative måltall i HiOAs måltavle danne et helhetlig bilde av kvaliteten på utdanningen. På bakgrunn av analysen utarbeides det forslag til tiltak som vil bli lagt fram for styret for vedtak. Rapporten skal hvert år behandles i styringsdialog med fakultetene og således bidra til å styrke tilbakemeldingssløyfen i kvalitetsarbeidet på institusjons- og fakultets- nivå. Det skal også arbeides videre med tilbakemeldingssløyfer til studentene i alle ledd av rapporteringskjeden. Programrapportene vil bli publisert på HiOAs nettsider.

Som nevnt i innledende kommentar har HiOA en plan for dette arbeidet, og har i henhold til denne gjennomført første runde med datainnhenting i det nye kvalitetssystemet for studieåret 2013-2014. Datainnhenting foretas gjennom emneevalueringer, studentundersøkelser, kandidatundersøkelser, studiebarometerundersøkelsene og nøkkeltall. HiOA har gjennomført to store tverrgående studentundersøkelser i mai 2014 og en stor kandidatundersøkelse i mai-juni 2014. Høsten 2014 skal HiOA gjennomføre en arbeidsgiverundersøkelse. Alle undersøkelsene er basert på kvalitetssystemets gjennomgående kvalitetsindikatorer. Programrapportene, instituttrapportene og fakultetsrapportene for studieåret 2013-2014 skal baseres på analyser av emneevalueringer, programevalueringer og resultatene fra studentundersøkelsene høsten 2014. Analysearbeidet vil bli fulgt opp i alle ledd i organisasjonen, med utvikling av rutinebeskrivelser for de ulike ansvarsområdene, det skal avholdes informasjonsmøter og workshops. Institusjonens kvalitetsrapport vil bygge på aggregerte analyser fra fakultetenes rapporter. Det nye kvalitetssystemet inneholder ansvars- og rutinebeskrivelser, men skal bearbeides og detaljeres ytterligere.

Til utvalgenes rolle og mandat

HiOA er for tiden under evaluering av NIFU, en evaluering som ble vedtatt igangsatt i forbindelse med fusjonen, som også har påpekt at HiOA har utfordringer når det gjelder utvalgsstrukturen og utvalgenes mandat. Gjennomgangen av studieutvalgets og doktorgradsutvalgets mandat vil derfor sees i sammenheng med de anbefalinger NIFU kommer med når det gjelder vår utvalgsstruktur. Dette er et arbeid som igangsettes i løpet av høsten 2014, med sikte på gjennomføring fra ny styreperiode begynner 1.august 2015.

Inntil det blir fattet vedtak om nye mandat skal studieutvalgets rolle som kvalitetsråd giver overfor institusjonens styre styrkes.

Tilpassing til tredje syklus, ph.d.

HiOA er i gang med en gjennomgang av systembeskrivelsen, og vil høsten 2014 sette i gang et eget prosjekt med å tilpasse systemet bedre til tredje syklus slik sakkyndig komité påpeker.

Kvalitetssystemets fem kvalitetsområder, inntak-, ramme-, program-, læring- kvalitet, og samfunnsrelevans skal gjennomgås og det skal utarbeides gjennomgående kvalitetsindikatorer bedre tilpasset tredje syklus. Det skal også arbeides med en plan for datainnhenting og periodisk plan for eksterne evaluering av utdanninger i alle tre syklusene. Doktorgradsprogrammene er til dels nyetablerte og forholdsvis små og det skal derfor vurderes å lage interne tverrgående tematiserte evalueringer, som supplement til eksterne evalueringer.

Høsten 2014 skal det nedsettes en prosjektgruppe som skal jobbe med dette. Prosjektgruppen skal bestå av representanter fra rektorat, administrasjon, faglige ansvarlig for doktorgradsprogrammene og stipendiater. Sommeren 2014 ble det igangsatt et administrativt arbeid med kartlegging av inntakskvaliteten til doktorgradsprogrammene etter vedtak i FoU-utvalget 12. desember 2013.

- 2) *«Høgskolen må snarest ta i bruk det nye vedtatte kvalitetssystemet. Høgskolen kan vurdere å innføre dette gradvis og i etapper. Komiteen er kritisk til at høgskolen har kommet sent i gang med å ta i bruk systemet. Høgskolen bør vurdere å knytte ambisjonen om å bli universitet sterkere til det systematiske kvalitetsarbeidet. Et eksempel på dette vil være å evaluere hvilke konsekvenser programmet om fremragende profesjonskvalifisering gir for kvaliteten til utdanningen»*

HiOAs kommentar

Systemet ble begynt tatt i bruk mars 2013, se for øvrig kommentarer innledningsvis og til punkt 1. HiOA deler sakkyndig komité's syn på at universitetsambisjonene må kobles sterkere til det systematiske kvalitetsarbeidet og videre at dette må sees i lys av HiOAs profesjonsprofil. Gjennom Program for fremragende profesjonskvalifisering, ledet av Senter for profesjonsstudier (SPS), skal arbeidet med prosjektet fremragende profesjonskvalifisering knyttes tettere opp til kvalitetssystemet til HiOA. Prosjektet skal blant annet videreutvikle kvalitetsindikatorene i kvalitetssystemet. Prosjektet skal evalueres.

- 3) *«Analyser, vurderinger og forslag til tiltak for forbedringer av kvaliteten i utdanningen må gjennomgående gis større oppmerksomhet og dokumenteres bedre. Komiteen mener det er avgjørende for en institusjon som HiOA at analyser, vurderinger og forslag til tiltak også utføres på et overordnet institusjonelt nivå. Høgskolen må avklare hva målsettingen med det omfattende rapport- og utredningsarbeidet som er utført rundt praksisstudiene er. Høgskolen bør vurdere å knytte arbeidet tydeligere til et oppfølgende kvalitetsarbeid»*

HiOAs kommentar:

Ledelsen og styret ved HiOA har siden starten viet mye oppmerksomhet til analyser, vurderinger og forslag til tiltak, men innser at dette ikke er tilstrekkelig dokumentert. Analyser, vurderinger og forslag til tiltak vil bli viet enda mer oppmerksomhet gjennom alle ledd i rapporteringskjeden til HiOA når rapporteringen for studieåret 2013-2014 foreligger (se for øvrig kommentarer til punkt 1). I tillegg er det igangsatt et arbeid med løpende analysearbeid, ikke bare i forbindelse med rapportering, men også i andre sammenhenger. Det er etablert et eget analyseteam i studieavdelingen som både skal utføre analyser på institusjonsnivå, bistå fakultetene med analyser på fakultets- og instituttnivå og være en pådriver i analysearbeidet. Det er også nedsatt et analyseteam på institusjonsnivå som gjennom sitt analysearbeid skal bidra til mer kunnskapsbaserte beslutninger ved HiOA. Analyseteamet skal levere analyser basert på interne, nasjonale og internasjonale data og statistikker, med det formål å styrke HiOAs virksomhet i tråd med de mål som er fastsatt i Strategi 2020 og ellers for virksomheten. Utredningsarbeidet knyttet til praksisstudiene vil bli evaluert og vurdert knyttet til andre former for evaluering av praksisstudiene. NIFU utga i mai en rapport om tydelige mål for praksis i helse- og sosialfagutdanningen. På bakgrunn av de studier NIFU gjorde

peker forskerne på en rekke mulige indikatorer for kvalitet i ekstern, veiledet praksis, samt retning for videre forskning og prosjekter om praksis. HiOA skal sette seg godt inn i funnene i denne studien og forslagene til indikatorer og skal vurdere hvorvidt noe av dette bør inngå i vårt kvalitetssystem.

- 4) *«Høgskolen bør utarbeide et mer tilpasset kvalitetssikringssystem for studier i andre og tredje syklus, hvor en tar hensyn til størrelsen på studietilbudene»*

HiOAs kommentar

HiOAs utvidete satsing på, og suksess med, utdanning i tredje syklus er av særdeles viktig strategisk betydning for institusjonens videre utvikling. HiOA vil følge opp komiteens anbefalinger nøye, og vil også tydeliggjøre og tilpasse alle rutiner, ansvarsfordeling og planer til andre, og særlig tredje syklus. (Se for øvrig kommentarer til dette i punkt 1)

- 5) *«Studentene og stipendiatene må engasjeres bedre i det systematiske kvalitetsarbeidet. Høgskolen bør vurdere tiltak som kan inspirere flere studenter til å delta i tillitsvalgtsarbeid, og legge til rette for opplæring av tillitsvalgte studenten med kurs og liknende.»*

HiOAs kommentar

Et opplegg med opplæring av tillitsvalgte som skal sitte i styret og utvalg sentralt er under utarbeiding. Dette arbeidet gjør vi i tett samarbeid med Studentparlamentet. Ved Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier ble det høsten 2013 igangsatt et systematisk arbeid for å få på plass studentorgan og faste møtepunkter mellom studenttillitsvalgte og fakultetet. Fakultetet rapporterer i Rapport og planer for 2013 at erfaringene har vært positive og at dette arbeidet har båret frukter i høyere aktivitet i tillitsvalgtsarbeidet. Erfaringer derfra vil bli brukt som eksempler til etterfølgelse også ved andre fakultet. Stipendiatene vil bli trukket direkte inn i arbeidet med å utvikle og tilpasse kvalitetssystemet til tredje syklus gjennom stipendiatforum som ble etablert ved HiOA høsten 2013. Arbeidet med å videreutvikle og styrke stipendiatforum som et koblingsledd mellom stipendiater og kvalitetsarbeidet vil bli trappet opp.

Er
Med hilsen
Kari Toverud Jensen
rektor

for
Ann Elisabeth Wedø
høgskoledirektør